

Slovenski PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 kraje. na leto.

Štev. 3. V Celovcu 15. marca 1874. XXIII. tečaj.

V god včlovečenja Sina Božjega ali oznanenja Dev. m. Marije.

(Srečen človek, ki je v gnadi Božji gov. L. S.)

Razlaga.

(Konec.)

Kdor bi se pa za potjo vsedel in zadremal, ne bo dalje prišel. Roparji pridejo in mu palico vzamejo, in gorje mu, ako si s pokoro hitro druge ne poišče, s katero si zamoremo, dasiravno z večim trudom, vendar le tudi dalje pomagati. Brez palice pa ga divje zveri napadejo, raztergajo, ali pa roparji potolčejo in v prepad prekucnejo. — Treba je tedaj, da gnado Božjo skerbno varujemo; treba, da ž njo pridno delamo. Ohranimo si jo, če se greha bojimo, in varujemo; ž njo pa delamo, ako si prizadevamo, Boga, njegove svete lastnosti in njegovo sveto voljo zmerom bolj spoznavati, se Jezusovih nauk vedno bolj naučiti, in po tistih živeti in ravnati.

Sklep.

V zgled nam bodi Marija, prečista Devica, katero je angelj današnji dan milosti ali gnađepolno imenoval. Tako skerbno je ona gnado Božjo varovala in ohranila, da tudi najmanjšega greha ni storila; in tako pridno je z gnado Božjo delala, da nam je vsake čednosti prelep izgled. Toraj jo je pa Bog tudi tako visoko povzdignil, in kraljico nebes in zemlje postavil. — Posnemajmo njeno sveto življenje, kolikor premoremo, in bomo enkrat tudi mi deležni njene časti in njenega veselja! Amen.

Postne pridige.

Pridiga za cvetno nedeljo.

(Marija Magdalena zadostuje za grehe — peta stopinja, da postane spokornica.)

„Marija je vzela libro dragega mazila, prave narde in je mazilila Jezusove noge, brisala njegove noge s svojimi lasmi in hiša je bila napolnjena z duhom mazila.“
Jan. 12, 3.

V v o d.

V mestu Jeruzalemu je danes vse po koncu, vse vre in se giblje po mestu. Kaj pa neki imajo? Kaj pa je? — Praznik velike noči je blizu; trume ljudi dohajajo v mesto, tudi Jezus je med njimi. Med potjo je bil svojim učencem rekel: „Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinú človekovega po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan, in bičevan in zapljuvan; in potem, ko ga bodo bičevali, bodo ga umorili.“ Gredé je ostal v Betaniji pri Lacarju, južinal in se odpočil, potem pa se zopet podal na pot v Jeruzalem. Pride do oljske gore; tu ukaže dvema učencema, naj mu pripeljeta oslico z žrebetom. Res najdeta oslico z žrebetom in ju pripeljata k Jezusu. Zdaj pa so oblačila na žrebe pogernili in Jezusa nanj posadili. Tako je Jezus jezdil v mesto Jeruzalem. Ljudje pa so svoje oblačila po potu razgrinjali, vejice z dreves sekali in po potu trosili. Ko so se približali mestu, jela je vsa truma klicati in peti: „Hozana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem.“ Tako slovesno so Jezusa v mesto peljali; to je bil slaven in krasen sprevod! —

Tega nas spominja današnja nedelja. Tudi vi ste prinesli vejice z dreves; jaz bom vaše pranteljne blagoslovil in potem pojdemo slovesno okoli cerkve. Spominjajmo se pri tej procesiji tega, kar se je pred 18 sto leti v Jeruzalemu godilo!

Kje pa je Marija Magdalena, ali je tudi med trumo ljudi, ki so Jezusa tako slovesno v mesto Jeruzalem sprevajali? Prej ko ne; ali vendar sv. evangelije od tega nič ne pripoveduje, pa pripoveduje nam nekaj o Mariji Magd. kar se je ravno malo poprej v Betaniji godilo. Že sem vam danes omenil, da je Jezus med potjo ostal

in večerjal v Betaniji. V Betaniji je Marija Magdalena bila doma in tu jo najdemo. Sv. evangelije pripoveduje: „Napravili so mu večerjo tam, in Marta je stregla; Lazar pa je bil eden zmed njih, ki so bili pri mizi. Marija je tedaj vzela itd.“ (kakor zgorej). Že prej enkrat je Marija Magdalena ravno to storila in Jezus jej je tedaj grehe odpustil; v Betaniji pa zopet to stori in s tim kaže, da je greh v resnici zapustila, Jezusu zvesta ostala, in da dela pokoro za svoje grehe. To je peta stopinja, ki jo je Marija Magd. storila, da postane iz grešnice spokornica. Zatoraj pravim: M. M. je za svoje grehe zadostovala; zadostovati moramo za svoje grehe tudi mi! Pripravite se!

Razlaga.

1. Jezus je tri leta učil; v drugem letu njegovega podučevanja je prišla Marija Magd. k Jezusu, ki je pri nekem farizeju pri mizi sedel. Pri tej priložnosti jej je Jezus grehe odpustil. Kaj je potem Marija Magd. počenjala, sv. evanglije ne pripoveduje; to pa je gotovo, da je Marija Magdalena ponižno in tiho, oestro in spokorno živel in tako za grehe svoje delala oestro, resnično pokoro.

Preljubi moji! Tudi nam veljajo Jezusove besede: „Ako ne delate pokore, vsi bote poginili,“ tudi mi moramo delati pokoro. Res je, da mi zadostne pokore za svoje grehe ne moremo delati; vse naše spokorne dela so le trohica proti razžaljenju, ki smo ga storili neskončnemu, večnemu Bogu. Da za naše grehe zadostuje in nam odpuščanje pri razžaljenem Bogu zadobi, moral je sam Bog na svet priti, v človeški podobi terpeti in umreti. In ravno danes nastopimo tisti veliki teden, ob katerem se je vse to godilo. Po noči med četrtkom in petkom so Jezusa vjeli, pred sodnika postavili in Kajfež ga je k smerti obsodil. Črez noč so ga v ječo zaperli in neusmiljeni, sirovi čuvaji so ž njim celo noč vganjali strašne, grozovitne reči. Petek zjutraj so Jezusa peljali k Pilatu, in ga tožili in smert njegovo tirjali. Deželni poglavar Pilat je spoznal, da je Jezus nedolžen in je skušal, rešiti in spustiti ga; pa tako dolgo so v njega silili in tiščali, da je Pilat dal Jezusa bičati, s ternjem kronati in slednjič križati. Oh glejte ga Jezusa, kako na križu razpet visi, kako neskončne bolečine terpi, kako pojema in umira, in ob treh popoldne umerje; vse to, da zadostuje za naše grehe in grehe celega sveta. Tega bi ne mogli mi sami, noben angelj storiti, to je le storil Jezus Kristus, pravi, neskončni Bog.

Tega neskončnega zadostovanja, ki ga je Jezus na križu doprinesel, se moramo mi vdeležiti ali deležni postati, da zadobimo odpuščanje svojih grehov. Deležni postanemo pa tako, da svoje grehe serčno obžalujemo, da poboljšati se obljubimo, svojih grehov se ponižno spovemo in pravo pokoro delamo. Vem ljubi moji! da ste že opravili velikonočno spoved, da ste jo opravili najbolj ko ste

mogli, ostane nam vsem še to, da pravo pokoro delamo in za grehe zadostujemo od naše strani, kar premoremo.

Kako pa naj delamo pravo pokoro?

2. Poglejmo na Marijo Magdaleno, kaj je storila? Jezus je bil v Betaniji pri gostiji; „Marija je tedaj vzela libro dragega mazila, prave narde, in je mazilila Jezusove noge in brisala njegove noge s svojimi lasmi in hiša je bila napolnjena z duhom mazila.“ Judež Iskarjot je mermral zoper to in Marijo grajal, Jezus pa jo je lepo pohvalil. Ravno tako moramo tudi mi storiti potem, ko nam je Jezus pri spovedi grehe odpustil.

a) Vzeti moramo nardskega olja in ž njim Jezusove noge maziliti.

Kje pa imamo nardskega olja in kje vidimo Jezusa, da mu mazilimo noge?

Nardsko olje v duhovem pomenu je najpred molitev, in moliti imamo dolžnost in čas. Zatoraj ljubi kristijan! kedar stopiš iz spovednice, v kateri si prejel odvezo grehov svojih, poklekni pred Jezusa, kateri tam-le v tabernakeljnu pod podobo belega kruha prebiva. Tje-le poklekni in opravi najpred serčno, ponižno in tanjko vse tiste molitve, ki si jih dobil pri spovedi za pokoro. Te molitve opravljaj zvesto, kakor so ti naložene, te so bistven del zakramenta sv. pokore; pa tudi še poznej si sam kaj naklada in obljubi, da boš bolj pogostoma molil in opravljal to ali uno molitev. To bode nardsko olje, ki se Jezusu najbolj dopada.

Nardsko olje v duhovnem pomenu pa je tudi milošna, so mili darovi, ki jih delimo. Kakor sem že omenil, mermral je Judež, da se nardsko olje tako razlija in trati; rekel je: „Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto denarjev in dalo ubogim?“ Jezus pa je rekel: „Pustite jo (Marijo Magdaleno), kaj jej nadlego delate? Dobro delo je storila. Zakaj uboge imate vselej med seboj, in kedar hočete, lahko jim dooro storite; mene pa nimate vselej.“ Jezus je torej Marijo Magdaleno hvalil, da je njemu na čast kaj storila: „Dobro delo je storila,“ je rekel. Tudi mi moremo Jezusu kaj dobrega storiti; kako pa? Glejte, to je hiša njegova, tu stane tam na sv. oltarju. Pomagajmo in darujmo, da je njegovo stanovanje lepo in čedno, da se njegova služba spodobno in slovesno opravlja! Denar, ki ga daste za cerkvene potrebe, darovali ste Jezusu, — dobro delo ste storili. Vse, kar storite, da se v cerkvi lepo orglja in poje, da se svečanosti in procesije spodobno in slovesno opravljajo, vse, kar storite v ta namen, storili ste Jezusu, — dobro delo ste storili. Pa tudi še v drugem pomenu moremo Jezusu kaj dobrega storiti; on sam ja pravi: „Karkoli ste enemu najmanjših storili, ste meni storili.“ Glejte, koliko priložnost imamo, Jezusu kaj dobrega storiti! Kolikorkrat lačnega nasitimo, žejnega napojimo, nazega oblačimo, ptujega prenočujemo, nedolžno zapertega rešimo, bolnika obiščemo, mertvega pokopljemo — vse to smo Jezusu

storili, vlili smo nardskega olja na njegovo glavo. — Zatorej, preljubi moji! opravljajte najpred pri spovedi naloženo pokoro, dajte ubogaime, kar in kakor so vam naložili spovednik. Potem si pa še sami kaj naložite, da hočete še to ali uno dobro delo sami od sebe storiti. Tako si bote zbrisali vse tudi majhne grehe in odslužili si vse časne kazni: stopili bote bogati pred božjega sodnika in sprejeli obilno, večno plačilo v svetih nebesih!

Pa še nekaj moramo storiti, da pokoro prav opravimo in zadostujemo za svoje grehe; no! kaj pa?

b) Sv. evangelje pripoveduje od Marije Magd., „da je hiša bila napolnjena z duhom mazila.“ Nardsko olje, ki ga je Marija Magdalena razlila, je dokaj dobro dišalo po celej hiši. Greh je kakor ostuden smrad, čednosti in dobre dela so pa kakor zlahtna dišava in dobro dišeče kadilo pred Bogom. Toraj je prava pokora in pravo zadostenje to, da, kolikorkoli le premoremo, greh odpravimo, čednosti in dobre dela pa sami doprinašamo in med drugimi razširjamo.

Zatoraj, ljubi moj kristijan! ako si poprej bil merzel k molitvi, si malo maral za božjo službo in božjo besedo, bodi zanaprej za vse to vnet, tvoje veselje naj bode pri molitvi in božji službi. — Ako si bil poprej prevzeten in si visok dozdevaj zavoljo premoženja ali pametnosti, bodi ponižen; pomisli, da je vse, kar imaš, znaš in premoreš, le božji dar, da ti Bog vse v eni minuti vzeti zamore, da boš odgovor dajal od vseh prejetih darov. — Ako, ti oče ali mati, ti gospodar ali gospodinja, niste imeli skerbi za svoje domače, in ste zanemarjali svoje dolžnosti, niste zabranili pregrehe, ki se je pod vašo streho godila, bodite zanaprej bolj zvesti in marljivi, spominjajte se odgovora, ki ga bote dajali od svojega hiševanja. — Bil si razžaljen, morebiti da ti je kdo kaj hudega storil na časti ali premoženju, v sercu si nosil serd in jezo, nisi hotel odpustiti; glej! opravil si velikonočno spoved; stori pravo pokoro in odpusti, pa tudi Jezus ti bode odpustil. — Ti si temu ali unemu storil krivico ali na časti ali na premoženju; opravil si velikonočno spoved; stori pravo pokoro in poravnaj krivico in poverni škodo, kolikor le koli moreš. — Dajal si slabe izglede, si druge pohujševal, morebiti celo v greh napeljeval ali silil, — glej opravil si velikonočno spoved, delaj pravo pokoro, dajaj lepe izglede, uči, svari in prosi, da poboljšaš tiste, ki si jih pohujšal ali zapeljal. Ti si bil v križih in terpljenji nejevoljen, si mermral; bodi poterpežljiv, nosi vse za pokoro. To bode prava pokora in te dobre dela bojo dober duh razširjale po celej okolici.

Sklep.

Danes je ravno cvetna nedelja; poslušajte, kaj se je zgodilo ravno danes pred 700 leti. Poncij Lavacenski je živel v dvanajstem

stoletju silno hudobno, ter doprinašal grozovite hudobije. Na zadnje se spametova, ter gre sam v sebe, in začne premišljevati svoj grešni, usmiljenja vredni stan, nesrečno smert, ki ga bo zadela, strašno sodbo, ki ga čaka. To ga pretrese tako močno, da sklene delati ojestro pokoro. Cvetno nedeljo, kedar je bilo vse ljudstvo v cerkvi zbrano s škofom in duhovščino vred, se Poncij pririne skoz množico vernikov v prerevni obleki, bos, in verv krog vratu kakor smerti zapadel hudodelnik, pade pred škofa na kolena, mu poda papir, na katerega so bili napisani vsi njegovi grehi, in prosi, da bi se brali pred vso zbrano množico. To se zgodi, in med tem, da se njegovi grehi očitno beró, se da neprenehoma s šibami pretepsti proseč, da bi ga topli huje ko morejo. In vroče solze mu po licah tekó in kapljejo na zemljo; in na ves glas kliče, da je res kriv vseh teh grehov, ki so se brali s papirja; in Boga in ljudi prosi odpuščanja. Vsi, ki so to vidili in slišali, so se razjokali nad skesanim grešnikom. Drugi dan po tem, ko je popravil, kolikor mogel, storjene krivice, je ostalo premoženje razdelil med uboge, se odpovedal svetu, in šel v ojestro pokoro, ki jo je delal ves svoj živi dan, dokler ni v božjem strahu šel iz tega sveta. Vidite, tako ojestro so se njega dni pokorili spokorniki, in pokorili ne le z ojestro, ampak tudi dolgotrajno pokoro.

Ljubi moji! Tudi mi moramo pokoro delati in zadostovati za svoje grehe, kolikor premoremo. Opravljajmo toraj zvesto in zgrevano pokoro, ki se nam pri spovedi naloži; poostrujmo jo še sami od sebe s tim, da si nakladamo dobrih, težavnih del. Posebno pa sovražimo greh in doprinašajmo dobrih del. Tako storimo peto stopinjo, da postanemo iz grešnikov spokorniki, kakor je storila Marija M. Zdaj si M. M. velika svetnica v nebesih; prosi tam gorej v nebesih Boga za nas, da tudi mi postanemo iz grešnikov spokorniki in dojdemo enkrat v svete nebesa! Amen.

Pridiga za veliki petek.

(Marija Magdalena pod križem — stopimo tudi mi pred Jezusa v presv. Rešnjem Telesu!)

„Poleg križa Jezusovega je stala Marija Magdalena.“ Jan. 19, 25.

V v o d.

Vsak četrtek zvečer se zvoni z velikim zvonom. Ko slišim veliki zvon peti, stori se mi milo pri sercu; kajti spominjam se

Jezusa, ki kleči tam na oljski gori v smertnih težavah in kervav pot poti. Vsak petek se tudi z velikim zvonom zvoni, po nekterih krajih ob devetih, drugod ob ednajstih ali ob treh popoldne. Ko slišim veliki zvon peti, stori se mi milo pri srcu; kajti spominjam se Jezusa, ki tam na gori Kalvariji na križu razpet visi in umerje. Tedaj iz cele duše zdihujem: „Hvaljen bodi Jezus Kristus; kajti s svojim križem si celi svet odrešil!“ Včeraj zvečer pa nisem slišal zvona peti, tudi danes ne; kaj neki mora biti?

Ljubi moji! Mislím, da ni treba nobenega zvona, da nas včeraj in danes opominja na Jezusa, ki je kervav pot potil in na Križu umerl. Glasnejši ko vsak zvon oznanuje nam veliki četrtek in veliki petek, kaj se je pred več ko 18 sto leti v Jeruzalemu godilo! Vse je danes tiho in černo, vse je žalostno: „Žalujte angeljski kori . . .

Danes je veliki petek, dan, ko je na križu zaklano jagnje božje, da odjemlje grehe sveta. Tje gori — na goro Kalvarijo blizo Jeruzalema pelje nas sv. katoliški cerkev; na to goro hočemo v duhu stopiti tudi mi. Kaj vidimo? Tri križe, na dveh križih dva razbojnika, na tretjem križu — v sredi med njima — pa Jezus, Sin živega Boga! In pod križem? Velika truma ljudi, in med ljudmi? Sv. evangelist Janez nam pove: „Poleg križa Jezusovega so stale njegova mati, in sestra njegove matere, Marija Kleofova, in Marija Magdalena.“ To je ravno tista Marija Magdalena, ktera je iz grešnice postala spokornica, ravno tista, ktere življenje in spreobrnjenje smo ta sv. postni čas premišljevali. Pojdimo tudi še danes za-njo in stopimo pod križ Jezusov na gori Kalvariji. Pa kaj bomo hodili na goro Kalvarijo in tam Jezusa iskali, saj ga imamo tukaj v tej sv. cerkvi, tam-le v svetem grobu leži pod podobno belega kruha. Marija Magd. je stala pod križem, na katerem je Jezus visel; mi pa poklekne mo pred božji grob, v katerem Jezus v presv. zakramentu Rešnjega Telesa leži.

Hvaljen in moljen bodi Jezus v presv. zakramentu, — jaz pa začnem v njegovem presvetem imenu!“

Razlaga.

Jezus je Marijo Magd. v hiši farizejevi prijazno sprejel, od nje si pustil noge umivati in maziliti, in jej je grehe odpustil. Odtistihmal se Marija Magdal. ni več ločila od Jezusa, po njem je hrepenela, njega se deržala, njega samega ljubila. Tudi nam je Jezus ta sv. postni čas veliko milost in dobrot skazal; slišali smo njegov sv. nauk v postnih pridigah, opravljali smo pobožno sveti križev pot, stopili smo v spovednico in tam sprejeli odpuščanje svojih grehov. Oh tudi mi bi se imeli zanaprej Jezusa terdno deržati, za njim hoditi in njega črez vse ljubiti, kakor Marija Magdalena.

Ja! še več nam je storil kakor Mariji Magdaleni. Ona ga je le vidila, mi smo ga pa pri sv. obhajilu sprejeli v svoje serce, ga zavživali in ga zdaj nosimo v sercu! Kaj pa je Marijo Magd. gnalo in spodbujalo, da je celo pod križ Jezusov stopila in jo danes v duhu gledamo pod križem?

1. Živa vera, da je Jezus pravi Bog. Kje so Jezusovi učenci? Judež ga je prodal, Peter zatajil, — kje pa so kej? Ni jih, vsi so pobegnili in se poskrili! Kaj počenjajo ljudje — judi in ajdi — z Jezusom? Še na križu ga zmirjajo, zasmejujejo, preklinjajo. In Jezus visi na križu kakor najhujši razbojnik, ropar in puntar na sramotnem lesu, terpi neizrečene bolečine, zdihuje in kliče: „O moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil.“ Tako kliče in umira, nagne glavo in umerje. Vse to vidi in sliši Marija Magdalena, pa vse je ne moti: Marija Magd. trdno veruje, da je Jezus pravi Bog. Spominja se Jezusovih lepih naukov, spominja se njegovih brezštevilnih čudežev, spominja se njegovih besed, s katerimi je učil in terdil, da je pravi Bog: tega se spominja, in tega se nepremakljivo derži, derži tako zvesto, da njene vere ne more noben človek pa tudi nobena reč omajati, Marija Magd. trdno veruje, da je Jezus živi Bog in zavoljo te svoje vere stoji pod križem Jezusovim. —

Mi danes ne vidimo Jezusa, kako na križu visi in terpi, pa vidimo ga v presvetem zakramentu Rešnjega Telesa. Marija Magd. ni videla, da je Jezus pravi Bog, pa je to vendar verovala; tako trdno verujmo tudi mi, da je Jezus tam-le v podobi belega kruha pričujoč kot Bog in človek, z dušo in telesom, s kervjo in mesom. Saj je sam tako jasno rekel: „To je moje telo, to je moja kri.“ Ob času sv. Ludovika, Francoskega kralja, se je Jezus v neki cerkvi Pariškega mesta prikazal v sveti hostiji v podobi majhnega, preljubega fantička. To dogodbo so tudi kralju pripovedovali in ga nagovarjali, naj tudi gledat gre. Sv. Ludovik pa odgovori: „Naj le tje gredó gledat tisti, ki nočejo verovati, da je Jezus Kristus v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč. Jaz pa brez tega to tako trdno verujem, kakor da bi Jezusa v sveti hostiji sam videl z lastnimi očmi.“ Ja! preljubi Jezus! trdno verujemo, da si v presv. zakramentu pričujoč; zatorej te hočemo vselej klečé ponižno moliti, vselej se pred Tebo lepo obnašati in zaupljivo ti vse svoje reve in težave tožiti in od tebe, vsemogočnega Boga, pomoči pričakovati. O Jezus! poterdi našo vero!

Marijo Magd. je gnala in spodbujala, da jo danes vidimo pod Jezusovim križem:

2. Goreča želja vedno pri Jezusu biti. Gotovo ste že videli podobo, ki nam kaže Jezusa na križu. Tu vidimo pod križem le Marijo, Jezusovo mater, Janeza, Jezusovega ljubljenca in Marijo Magdaleno nekdanjo grešnico. „Kakor hrepeni jelen po merzli vodi, tako hrepeni duša moja po Tebi, o moj Bog,“ tako je

zdihoval kralj David; tako pa je tudi zdihovala spokorna Magdalena po Jezusu Kristusu in zavoljo tega vidimo jo pod Jezusovim križem.

Tudi mi moramo gorečo željo imeti vedno pri Jezusu biti. Oh koliko milost in dobrot nam je Jezus dal, ko smo ga prejeli v velikonočnem sv. obhajilu! Jezus je vinska terta — mi mladike; kdor ostane v Jezusu, on rodi obilno sadu za večno življenje. Jezus nas toraj razsvetljuje in poudarja, da spoznamo in delamo dobro, pa sovražimo in opuščamo hudo. „Kdor je od tega kruha, živel bo vekomaj;“ Jezus nam je torej pri sv. obhajilu dal zastavo večnega življenja. „Kdor je od tega kruha, živel bo in akoravno umerje, obudil ga bom sodnji dan“ govori Jezus in daje vsem, ki k božji mizi stopijo, terdno zaupanje, da bojo veselo ustali sodnji dan. Dalje kliče Jezus v presv. zakramentu: „Pridite vsi, ki ste obloženi, in jaz vas hočem razveseljevati in krepčati.“ In alite! da vam je bilo pri sv. obhajilu, kakor da bi se vam težek kamen od serca odvalil? Jezusa ste dobili v serce, ki je učil, da nebeški Oče ne naklada nobenemu večje butare, ki jo nositi more; da Oče nebeški tepe otroke, ki jih ljubi. Jezusa ste dobili v serce, kateri je ves nedolžen toliko in tako strašno terpel in nam klical: „O vi vsi, ki memo groste, vidite in pogledajte, ali je ktera bolečina taka, kakor je moja?“ Jezusa ste dobili v svoje serce, za katerega je milijonov vernih kristijanov terpelo in dalo vse premoženje, kri in življenje. Mi bi pa teh malenkost ne hotli prenašati? Jezusa ste dobili v svoje serce, ki nam je za kratko terpljenje obljubil večno plačilo in veselje: „Veselite se, ki tukaj v solzah sejete, tam bote v veselji želi; kajti vaše plačilo je obilno v nebesih.“ Teh milost in dobrot nam Jezus ponuja in daje v presv. zakramentu; zatoraj moramo gorečo željo po njem imeti; moramo ga večkrat prejemati, večkrat obiskovati in prositi, naj v našem sercu ostane, da nas poudarja v dobrem, nas varuje hudega, nas tolaži in razveseljuje v terpljenji, nas obišče tudi na smertni postelji in nas po smerti vzame v svete nebesa! Oh usmiljeni Jezus, zbudi v našem sercu gorečo željo po Tebi!

Poglejmo še enkrat na Marijo M.; kaj jo je gnalo in spodbujalo, da jo danes vidimo pod Jezusovim križem?

3. Sveta ljubezen do Jezusa! „Ljubezen je močnejša kakor smert“ pravi sv. pismo. In tako ljubezen do Jezusa je imela Marija Magd. Vsi učenci in aposteljni so se poskrili, in še po Jezusovem vnebohodu so se iz strahu v neki hiši zaperli. Marija M. pa gre za Jezusom na Kalvarijo, na morišče in se kaže očitno pred vsemi za Jezusovo učenko, ki spoštuje, časti in ljubi Jezusa, katerega so kot hudodelca na križ pribili. Kolika prilčnost, kolika nevarnost, da podkupljeno in razserjeno ljudstvo in ajdovska vojaška druhal tudi Marijo M. prime in umori! Pa ljubezen je močnejša, ko smert, Marija M. se tudi smerti ne boji, stopi serčno pod Je-

zusov križ in kaže svojo ljubezen. Ja še več je storila Marija M. Od Boga razsvitljena Katarina Emerih pripoveduje še to-le: „Marija Magdalena si je dala vedno kaj pri Jezusovem truplu opraviti; na kolenih kleče je vlila celo flašico drage dišave v Jezusovo prebodeno stran. Šla je potem za njimi, ki so sv. truplo nesli v novi grob. Na vertu je vejic in cvetlic natergala in ž njimi Jezusovo truplo v grobu potrosila. Z rokami je sklepala, zdihovala in glasno jokala, ko so Jezusov grob zadelovali; poslednja je šla od groba.“ Tako ljubezen je Marija Magdalena imela do Jezusa!

Preljubi moji! „Veče ljubezni ni, kakor je ta, da kdo življenje da za svoje prijatelje,“ pravi Jezus. Poznam pa še večo ljubezen, kakor je ta, da kdo življenje da za svoje prijatelje. Vzdignimo oči in pogledjmo v duhu tje na goro Kalvarijo! Kdo je ta, ki na srednjem križu visi? Čemu je njegov život ves raztepen in kervav? Čemu nosi ternjevo krono na glavi? Čemu so njegove roke in noge prebodene? Čemu je ranjeno njegovo serce? Tu je zaklano jagnje božje, ki grehe sveta odjemlje; tu teče kri, ki se prelija za odpuščenje naših grehov in grehov celega sveta. Torej za grešnike, za svoje razžaljnike in sovražnike dá Jezus svoje življenje. Take ljubezni svet še ni videl in je tudi nikoli več videl ne bo; to je božja neskončna ljubezen, tako more ljubiti le neskončni Bog. Pa vendar božja ljubezen še ni pri kraju, poznam še večo ljubezen. Na sv. križu se je Jezus Bog res neskončno ponižal, pa vendar je kazal še vsaj svojo človeško podobo. Kaj pa je v zakramentu presv. Rešnjega Telesa? Tam je celo skrita Jezusova človeška podoba, tam se poniža tako, da kot Bog in človek prebiva v borni podobi belega kruha: „Ljubil nas je do konca in njegovo veselje je, biti med človeškimi otroci.“ Glejte, to, zakrament presv. Rešnjega Telesa je zastava božje, neskončne ljubezni do nas, večje ljubezni je ni, in tudi nikoli več ne bode.

Ljubezen pa išče ljubezni; kje pa je naša ljubezen do Jezusa? Kako mu vračamo to nezapopadljivo, neskončno ljubezen do nas? Tudi današnje dni bi mogel sv. Krizostom tožiti: „Ne morem dopovedati, kako me serce boli, ko Gospodovo mizo tako zapuščeno vidim. Oh kako se bomo izgovarjali in odpuščanje zadobili, če nam je preveč in pretežko iz svojih hiš priti k Njemu, ki je iz nebes na zemljo k nam prišel?“ Malo maramo za Jezusa v presv. zakramentu. Jezus pravi: „Kdor moje zapovedi derži, ta je, ki me ljubi;“ kako malo maramo za Jezusove svete nauke in zapovedi! Kje je ljubezen do Boga, kje ljubezen do bližnjega? Oh usmiljeni Jezus, vžgi v našem sercu ogenj prave ljubezni do Tebe, da bomo Tebe v presvetem zakramentu radi obiskovali, pogostoma vredno prejemali in zvesto tvoje zapovedi spolnovali!

Sklep.

Ljubi bratje in sestre! Glejte Marijo Magdaleno pod križem Jezusovim! Velika grešnica je bila, pa zdaj je zvesta spokornica. Živa vera v Jezusa živega Boga, goreča želja po Jezusu in sveta ljubezen do Jezusa jo je gnala in pripeljala pod Jezusov križ. — Tudi mi smo bili grešniki; pa opravili smo velikonočno spoved; tudi mi smo postali spokorniki in prejeli Jezusa pri presv. obhajilu. Oh usmiljeni Jezus, ki te tam v podobi belega kruha gledamo in molimo, dodeli nam svojo milost in pomoč, da tudi mi v Tebe terdno verujemo, goreče po Tebi hrepenimo in Tebe serčno ljubimo. Tukaj pod Tvojim sv. križem ali tukaj pred Tvojim sv. grobom, te prosimo, razsvitluj in poterduj nas, da v stare grehe nazaj več ne pademo, temveč, kakor Marija Magdalena, iz grešnikov postanemo in ostanemo pravi spokorniki! Ti Marija Magdalena! prosi Boga za nas! Amen.

Pridiga za velikonočno nedeljo.

(Marija Magdalena pri Jezusovem grobu; stopimo tudi mi k Jezusovemu grobu!)

„Jezus jej reče: Marija! Ona se ozre in mu reče: Raboni! (kar se pravi Učenik.)“
Jan. 20, 16.

V v o d.

Prav veselega serca stopim danes na to sveto mesto; aleluja. — veselimo se, hvalimo Gospoda: „To je dan, katerega je naredil Gospod;“ veselimo se, aleluja! Doživeli smo zopet Velikonoč in vsak kristijan, ki le sliši ime: Velika noč, veseli se iz celega serca in iz vse duše. In kateri kristijan bi se tudi ne veselil danes; saj veste, kaj se je danes na vse zgodaj godilo! Angelj božji je ženam rekel: „Jezusa iščete Nacarenskega, križanega; ustal je, ni ga več tukaj! Glejte, kamor so ga položili.“ Kristus je toraj od smerti ustal, kakor je popred povedal, in človeški rod je odrešen! Ali to niso prelepe, prevesele resnice? Poplačan je torej dolg, katerega je greh storil pri nebeškem Očetu; raztergano je dolžno pismo, ki je zoper nas pričalo; premagana je smert, katero nam je greh napravil; zaklenjen je pekel, ki nas je hotel vse požreti; potert je

hudič, ki je kraljeval nad nami; potolažen je Oče nebeški, kterega je greh bil močno razžalil; odperte so nebesa, ki jih je greh zaklenil. Kdo bi se ne veselil; kdo bi ne klical: Aleluja, hvalimo Gospoda?!

Kaj bi vam toraj danes veselega povedal in podelil za veliko-nočne pirhe? Hodili smo celi sv. postni čas za Marijo Magdaleno in premišljevali, kaj je počenjala, da je iz grešnice postala spokornica. Sv. evangelje tudi danes Marijo M. v misel jemlje: „Ko je sabota minula, kupile so Marija Magdalena, in Marija Jakopova in Saloma dišav, da bi prišle in Jezusa mazilile.“ Zatorej hočemo tudi danes pri Mariji Magd. ostati, ž njo iti k Jezusovemu grobu, gledati, kaj Marija Magd. tam počenja in kaj se godi. Pravim torej: Stopimo z Marijo Magdaleno k Jezusovemu grobu! Bodite pripravljeni!

Razlaga.

Še pred svitom so se tri žene podale k Jezusovemu grobu. Med potjo so bile v skerbi, kdo da jim bo kamen odvalil. Ko pa na vert blizo groba pridejo, zagledajo, da je kamen že odvaljen. Marija Magd., ko to vidi ne gre k grobu, temuč teče v mesto nazaj, apostelnom praviti to veselo novico. Une dve ženi ste pa bliže k grobu stopile in ste dva angelja ugledale, Jezusa pa niste vidile in ste odšle. Potem prideta aposteljna Peter in Janez, ktera sta tudi grob ogledovala, pa nista nikogar vidila. Slednjič pride drugič Marija M. Vsa žalostna stoji pri grobu in joka. Tako-le pripoveduje sv. pismo: „Marija M. pa je stala zunej pri grobu in jokala.“ Poslušajte:

1. Marija Magdalena se joka pri Jezusovem grobu.

Tudi mi radi obiskujemo gomilo, pod katero počivajo naši ljubi starši, naši bratje in sestre, naši prijatelji in dobrotniki. In tudi mi stojimo na grobih naših ljubih rajnih in se jokamo. Take solze niso grešne, znamnje so ljubečega in hvaležnega serca. Glejte jo Marijo M., tudi ona se joka na grobu Jezusovem; glejte ga Jezusa, tudi on se joka pri grobu prijatelja Lacara. Tako solze, ki padajo na grobove ljubih rajnih niso grešne in prepovedane, so svete in Bogu ljube. Pa obrišimo si danes solze, poslušajmo, kaj sv. apostelj Pavel pravi: „Ne žalujte kakor tisti, ki upanja nimajo;“ poglejmo, kaj se Mariji Magdaleni danes tam pri Jezusovem grobu prigodi! —

Marija M. se je jokala pri grobu, se pripognila in pogledala v grob. In vidila je dva angelja v belo oblečena sedeti, enega pri glavi in enega pri nogah, kjer je bilo položeno Jezusovo truplo. Angelja jej rečeta: Žena kaj jokaš? Marija Magd. odgovori: Ker so vzeli mojega Gospoda, in ne vem, kam so ga položili. Med

tem zasliši Marija Magdalena stopinje, kakor da bi kdo prišel, se oberne in zagleda moža. Marija Magdalena misli, da je vertnar in mu reče: Gospod! ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil in jaz ga bom vzela. Zdaj jo neznani mož zakliče po imenu: Marija. Magdalena spozna, da je Jezus in zakliče: Raboni (Učenik)!

2. Marija M. je toraj pokopanega Jezusa videla; tudi mi bomo svojerajne zopet videli. To veselo upanje nam daje:

a) Cela natora, katera ravno v tem sv. času iz svojega spanja ustaja. Hvaležni otroci na pokopališče svojih ljubih starišev rožice sadijo, in jih s svojimi solzami polijajo. Te rožice so jesen obletele, dolgo zimo pod belo odejo trdno spale; — ali solnce jih je že zbudilo, že lepo cvetijo in nas s svojim žlahtnim duhom oživljajo. Glejte, ljubi poslušalci! vsaka izmed teh rož nas uči, da se bo tudi truplo, ki spod zelenim hribcem spi, k novemu življenju spet zbudilo. — Tam po polji tudi žito že lepo zeleni; le golo zerno se je v zemljo vsjalo; zerno je strohnelo, je umerlo in ravno iz tega zerna je zelje zrastle. Tako se tudi truplo v zemljo vseje, da bo enkrat veliko lepše zopet ustalo, kakor nas sv. Pavel uči: „Strohljivo se truplo vseje, nestrohljivo bode ustalo; slabo se vseje, in ustalo bode močno.“ Kamorkoli oči obernemo proti nebu, ker rumeno solnce nam tako prijazno in toplo sije, na zemljo, po kateri se žlahtno dišeč duh pisanih rož prostira, na drevesa, kjer se ptičji rod veseli in Bogu hvalne pesmi prepeva, povsod vidimo veselo ustajenje iz groba zimskega spanja. In vsegamogočni Stvarnik, kateri iz segnitega zerna visoko drevo prerodi in je zdaj veliko milijonov stvari k življenju zbudil: On bo tudi naše mertvo truplo enkrat obudil in prenovil. Kakor ustaja cela natora, ustali bomo tudi mi, kakor nam sam Bog upanje daje:

b) V sv. pismu, v katerem sam Bog, večna resnica z nami govori. — Že v starem testamentu je pobožni Job v svojih velikih nadlogah in težavah se tolažil rekoč: „Jaz vem, da moj Odrešenik živi in da bom sodni dan tudi jaz iz zemlje ustal, in bom zopet s svojo kožo obdan, in v svojem mesu svojega Boga vidil; ravno jaz ga bom videl, in moje oči ga bojo gledale; to upanje v mojem srcu leži.“ — Bog je preroku Ecehielu pokazal veliko polje polno mertvaških kosti: „Kaj se ti zdi, Bog preroka popraša, ali še bojo kdaj te kosti oživele? Jaz ne vem, mu prerok odgovori, to samo ti veš.“ „Prerokuj, je Bog Ecehielu ukazal, prerokuj vsem tem suhim kostem in reci: Jaz hočem sapo v vas pustiti, da bote oživele: jaz vam hočem žile dati in pustiti, da vas meso obraste in koža obda. Z mojim duhom vas hočem oživiti in peljati v obljubljeno deželo.“ — Glejte ljubi kristijani! tako nam Bog že v stari zavezi veselo upanje k novemu življenju daje. Poglejte pa tudi v svete bukve novega testameta, in našli bote resnične besede sv. Pavla: „Jaz imam upauje na Boga, da bo enkrat ustajenje mertvih.“

— Jezus je hčer Jairjevo, mladenča v Najmi in svojega prijatelja Lacara, ki je že v grobu začel trohneti, z eno samo besedo od smerti obudil. Ljudem, ki so nad tem čudežem okamneli, je rekel: „Ne čudite se! Pride ura, da bojo vsi, ki po grobih spiyo, glas Sina božjega zaslišali; in vsi pojdejo iz grobov.“

Ako vam pa božja beseda, katera nikoli ne more goljufati, ni zadosti, povzdignite svoje oči:

c) Na sveti oltar, kjer Jezus lepo banderce v rokah derži, v znamenje, da je smert in pekel premagal in nam upanje pridobil, da bomo tudi mi od smerti vstali, kakor nas sv. Pavel uči: „Vemo, da taisti, kateri je Jezusa od smerti zbudil, tudi nas bo zbudil po Jezusu Kristusu, kateri je smerti oblast vzel, nam življenje in neumerljivost pridobil.“ Zategadel tudi ljuba mati sv. katoliška cerkev zapoveduje, da mora k tolažbi vseh kristijanov na vsakem britofu vsredi pokopališč znamenje sv. križa stati, na katerem naš Zveličar razpet visi, in besede polne nebeške toložbe z močnim glasom govori: „Jaz sem ustajenje in življenje; kdor v mene veruje, živel bo, da bo ravno umerl, in jaz ga bom obudil na sodni dan.“ Za to tudi brumni kristijani na grobe svojih ljubih rajnih podobe sv. križa zasajajo, na katerem sladko upanje cveti: „Svoje rajne bom zopet vidil, jih z veselim srcem zopet objel.“

Vse to — cela natora, ki se iz zimskega spanja zbuja, sveto pismo starega in novega testamenta, Jezus, premagavec smerti in pekla — vse to nas, ljubi bratje in sestre moje! terdno prepriča, da bomo enkrat vsi od smerti ustali in se zopet vidili — naj naše truplo zverina razterga, naj ga morje požre ali zemlja povžije: Bog bo zaklical, in vsako bo dalo svoje nazaj. Vidili se bomo zopet — pa kako? žalostni ali veseli, srečni ali nesrečni?

Marija Magd. je Jezusa videla in je bila od veselja prevzeta. Ko ga po glasu spozna, pade od prevelikega veselja vsa sama iz sebe Jezusu k nogam in se jih oklene, kakor da bi se ne hotla nikoli več od njega ločiti.

3. Marija Magd. se je Jezusa oklenila in so ga hotla deržati: tudi mi se moramo Jezusa terdno okleniti in zvesto deržati, ako hočemo svoje rajne veseli videti. Kaj nam je storiti? Moramo:

a) V Jezusa živo verovati. Jezus, Sin božji, zapusti zlati tron svojega nebeškega Očeta, pride k nam na revno zemljo in prinese iz sv. nebes luč prave vere, ki nam na poti proti nebesom sveti. O ne najte ljubi moji! te sv. luči Kristusove vere v svojem srcu ugasniti; zakaj Jezus sam pravi: „Nobeden k Očetu ne pride, razun po meni.“ Kdor pa k Očetu v večno veselje ne pojde, pogreznil se bo v brezen večnega ognja in peklenške vrata se bojo za njim na večno zaperle. Pa Jezusa ni več na svetu, da bi ga gledali, on je vesel v nebesa šel, in sedi ob desnici svojega Očeta; kakor pa dober pastir svojih ovčic nikoli ne zapusti, je tudi

Jezus nas oskerbel — on je na močno skalo postavil sveto katoliško cerkev, ktera za nas, kakor dobra mati za svoje otroke skerbi, nas uči, kaj imamo verovati, kaj storiti, da srečno dojdemo na nebeški dom. — Ljubi poslušalci! ako želite svoje rajne, ki jih je vam smert pobrala, zopet veselo viditi; o deržite se sv. katoliške cerkve, kakor keršanski otroci se deržijo svoje matere, ona je taista Noetova barka, ki nas skoz valove posvetnega morja srečno pelje v vesele nebesa. Huda bo za taiste zanikerne kristijane, kateri sv. katoliško cerkev kakor nehvaležni otroci žaliyo, njene zapovedi smejé lomijo, nauke in prošnje božjih pastirjev malo porajtajo: „Kdor cerkev zaničuje, pravi Jezus, samega Boga zaničuje.“ „Vi ste mene pred ljudmi zatajili, jaz vas pa pred svojim Očetom zatajam; jaz vas ne poznam, poberite se spred mene!“ tako jim bo odgovoril pravični sodnik. Srečni, stokrat srečni ste pa vi sveti aposteljni, marterniki in marternice, ki ste rajši svojo kri prelili in grenko smert storili, kakor pa Jezusa in njegovo sv. vero zatajili; vaša duša že zdaj tam gori večno veselje vživlja, na sodni dan pa se bo tudi vaše truplo, katerega so levi tergali, judje ali ajdi neusmiljeno morili, svetilo, kakor lepe zvezde na ponočnem nebu migljajo. Srečni ste pa tudi vi ljubi poslušavci moji! ako vam še sveti božja luč prave žive vere v Jezusa Kristusa in njegovo sveto cerkev; naš zveličar ja sam pravi: „Kdor v me veruje, ima večno življenje.“ — Pa vendar sama vera ni še zadosti; mi moramo tudi po svoji sv. veri živeti; „kakor je truplo brez duše mertvo, pravi sv. Jakob, je tudi vera brez del mertva.“ Ali človek od pregrešnih staršev rojen, je slab in k hudemu nagnjen; „brez mene nič ne morete storiti;“ zato moramo tudi:

b) V Jezusa terdno zaupati. — Kakor valovi na glokem morju se vzdiguje v človeškem sercu hudo nagnjenje; od enega kraja napuh in prevzetnost, od drugega kraja pijanost in zapravljivost; od predej nečistost, od zadej jeza in sovraštvo. Da se v tem nevarnem morju na večno ne potopimo in zvesto hodimo po ozkem in stermem potu, ki v nebesa in k veselemu ustajenji pelje, nam je božja gnada in pomoč potrebna, kakor nas uči sveti apostelj Pavel: „Nikar jaz, temuč gnada božja z meno; jaz vse zamorem po taistem, kateri me mogočnega stori.“ In to božjo pomoč, katero mi po zasluženji Jezusa Kristusa od nebeškega Očeta dobimo, nam iz nebes donaša:

serčna ponižna molitev. Zato, ljubi bratje in sestre moje! če nas ravno težave stiskajo, skušnjave v greh vabijo, hudobni zapeljivci nas ob večno veselje djati si prizadevajo; o ne obupajmo! Jezus je ja vsegamogočen; povzdignimo svoje roke, z rokami pa tudi serce proti nebesom, in on bo nam dodelil svojo pomoč, da bomo vse sovražnike premagali: „Molitev, pravi sv. Avguštin, je nebeški ključ, ki nam nebesa odpre, molitev pravičnega gre k nebesom, in božje usmiljenje pride z nebes.“ — Ako smo pa tako

nesrečni bili, da smo Jezusa iz svojega serca izgnali, božjo gnado zgubuli; o zaupajmo vendar v neizrečeno milost Jezusa Kristusa, ki je:

svete zakramente postavil, iz katerih se gnada božja v naše serce cedí, v katerih nam upanje veselega ustajenja zopet cveti. Glejte, kako ljubeznjivo sv. katoliška cerkev za svoje ovčice skerbi! Ona zapoveduje, naj vsak kristijan svoje grehe obžaluje, ravno v tem sv. času vse rane svojega serca spovedniku odkrije in Jezusa v sv. zakramentu vredno prejme. Blagor vam, ljubi kristijani! ki ste po volji svoje matere k mizi božji stopili, lepo pripravljeni, s svojim Zveličarjem veliko noč obhajali; vi ne živite več sami, temuč ljubi Jezus z vami živi, zakaj: „Kdor zavživa moje meso in pije moje kri, pravi Jezus, ta ima večno življenje, on ostane v meni in jaz v njem, in jaz ga bom obudil sodni dan.“ — Vi pa zastarani grešniki, ki samo zavoljo navade v spovednico stopite, ali pa še to v nemar pustite; tresite se, grozno bo vaše ustajenje, vi bote zaslišali strašne besede: „Poberite se prekleti v večni ogenj!“ O, da bi nobeden izmed teh strašnih besed ne zaslišal; za to hočemo na Jezusovo močno gnado terdno zaupati, ga večkrat ponižno za njo prositi in ga večkrat vredno prejemati; hočemo pa tudi:

c) Jezusa goreče ljubiti. Katerega koli bi jaz izmed vas baral: Povej mi, ali ti ljubiš Jezusa Kristusa? vsak bi mi odgovoril: Kako bi jaz mogel tako nehvaležen biti, da bi ne ljubil svojega Odrešnika, ki je k mojemu zveličanju grenko smert na križu storil! Ali Jezus pravi: „Kdor moje zapovedi derži, ta je, ki mene ljubi.“ Za to, ljubi poslušavci! ako hočete resnično Jezusa ljubiti in tako enkrat veseli od smerti ustati, bodi vaša sveta skerb, dolžnosti svojega stanu zvesto dopolnovati. Vi ljudi otroci! ki še imate svoje starše, o ljubite jih, bodite jim pokorni; oče si ja velikokrat zavoljo vas kruha pritergajo, mati cele noči prebedijo. Tako bote enkrat, kedar se bote žalostni na njih grobu vekali, veselo upanje imeli: Svojega očeta, svojo mater, ki zdaj sladko v zemlji spiyo, bom zopet vidil, in se ž njimi na večno veselil. Pošteni starši! ne pozabite tudi vi svojib dolžnost! Vaši otroci še lepo, kakor rože na polji, cvetó na božjem vertu; o varite skerbno, da jih slana zapeljivcev ne osmodí! Tako bojo vam na sodni dan pred ljudmi celega sveta večno hvalo peli, da ste jih hudega varovali in nedolžne Bogu nazaj pripeljali. Vi zakonski! pomislite večkrat na sveto obljubo! katero ste pred božjim oltarjem Bogu in vsem ljudem storili, naj vas ravno neusmiljena smert loči, tam gori nad zvezdami se bote zopet našli! Vi bogatinci! ki v židi hodite in vsega dovolj imate, pogledjte, koliko je revežev, ki oblačila in jesti nimajo in vas za božji dar prosijo; o ne pozabite jih, oni vam bojo od božje milosti sprosilí veselo ustajenje na veliki sodni dan. Vi pa borni siromaki, ki težko beraško palico nosite — in vi bolniki, ki na grenki bolni postelji zdihujete; nosite voljno svoj križ

za Jezusom, in srečno bote prišli v deželo, kjer ni več žalosti, ni več težave, ni nobene bolečine!

Ljubimo mi vsi goreče svojega zveličarja Jezusa Kristusa: spolnujmo iz ljubezni do njega zvesto svoje dolžnosti; za res! sladko bomo v tistem grobu počivali, in veselo enkrat ustali!

Sklep.

Stali smo danes z Marijo Magdaleno pri Jezusovem grobu. Obrišimo si solze, kedar stojimo na grobih svojih rajnih; tudi v teh grobih bo velika noč, vstali bojo vsi, vstali bomo tudi mi in se vsi zopet snidli in videli. Jezus Kristus je premagal smert in grob in nam zaslužil veselo od mrtvih vstajanje. Zatoraj aleluja, hvalimo Gospoda; oklenimo in držimo se Jezusa, kakor Marija Magd. Ja, presladki Jezus, premagavec greha in smerti, hudiča in pekla, ja Jezus! v tebe hočemo živo verovati, v tebe trdno zaupati, tebe goreče ljubiti; potem bo velika noč na sodnji dan za vas srečna in vesela, ustali bomo slavni in zveličani. Jezus! k temu nam daj svojo milost in pomoč; ti pa Marija M. nam za to gnado pri Bogu prosi! Amen.

Pridiga za velikonočni ponedeljek.

(Marija Magdalena na večer svojega življenja; tudi našemu življenju se bliža večer.)

„Ostani z nama, ker se mrači in dan se je že nagnil.“ Luk. 24, 29.

Vvod.

Potovala sta učenca iz mesta Jeruzalema v bližnji terg Emavs. Pogovarjala sta se od tega, kar se je bilo ravno te dni godilo v Jeruzalemu. Kako da so Jezusa križali in pokopali; kako da so učenci Jezusovi pričakovali, da bode od smerti ustal; kako da je že tretji dan in še niso niso nič slišali o tem; kako da so nekatere žene na vse zgoodej pri grobu bile, pa Jezusovega telesa niso našle; kako da so tudi nekteri učenci bili pri Jezusovem grobu in so ravno tako našli, kakor so žene pripovedovale, Jezusa pa tudi niso našli. O tem sta se gredé pogovarjala in tudi nekemu ptujcu pravila, ki se jima je bil na potu pridružil. Slišali ste, da je ta ptujec bil Jezus sam; ona dva ga pa nista poznala. Tako so šli proti Emsu.

Ko do terga pridejo, mislita učenca tu ostati, Jezus se pa dela, kakor da bi hotel dalje iti. Učenca ga pa silita, naj pri njima ostane in mu rečeta: „Ostani z nama, ker se mrači in dan se je že nagnil.“ Veliko prelepih naukov nam ponuja današnje sv. evangelje, pa mi ostanemo danes pri teh besedah: Dva učenca sta popotovala; pa dan se je nagnil, jelo se je mračiti in jih popotovanje je bilo pri kraju.

Še enkrat in sicer poslednjikrat pogledjmo danes na Marijo M. Tudi ona je bila popotnica, potovala je s te solzne doline v nebeški Jeruzalem; pa tudi za njo se je dan nagnil, jelo se je mračiti, prišla je smert in njeno potovanje po tej zemlji je bilo pri kraju. Potovala sta danes dva učenca v Emavs; pa dan se je nagnil in njuno potovanje je bilo dokončano. Potovala je tudi Marija Magd. in pravim: Marija Magdalena je bila popotovavka — popotovavci smo tudi mi. O tem govorim v imeni Jezusovem; pripravite se in zvesto poslušajte!

Razlaga.

Prigodba, ki ste jo včeraj slišali, je poslednja, ki jo sveto pismo od Marije M. pripoveduje. M. M. je pri grobu Jezusovem jokala, Jezusa videla, na kolena padla in ga hotla objeti, Jezus pa je zibnil spred nje, to se bere v sv. pismu. Nahaja se o daljнем njenem življenju dvojno staro izročilo. Eno pripoveduje, da je z Marijo in Janezom šla v Efež in tam v Gospodu zaspala. Drugo pa pravi, da je umerla v mestu Marselj na Franconskem. Naj si pa bode to ali uno, resniaa ostane ta:

1. Marija M. je bila popotovavka in prišel je večer tudi za njo. Popotovavci smo tudi mi, in tudi za nas pride večer.

Stari očaki so živeli po 5, 6, 7, 8, 9 sto let. Metuzalem je živel 969 let; pri vsakem pa pristavlja sv. pismo besede: „In je umerl.“ Ti očaki so dolgo, dolgo popotovali, pa vendar je prišel tudi za nje večer, njih potovanje je bilo pri kraju: Umerli so. Kralj David zdihuje: „Dni mojega popotovanja so kratki,“ in sv. apostelj Pavel kliče: „Zarotim vas, da se imate kakor prihodniki in ptujci na tem svetu zadržati.“ In čemu dokazovanja, da smo popotovavci, da se bliža nam večer in konec našega popotovanja? Bodi še tako bogat, še tako mogočen, še tako terden, še tako moder, — za vsacega pride večer.

Marija Magd. se je pridno in zvesto pripravljala na ta večer, pripravljala za smert. Staro zročilo nam pripoveduje, da so bili Lacar, Marta in Marija Magd. od judov pregnani. Deli so jih v neko barko brez vesel in jader, porinili jih po širokem morju in prepustili valovom. Bog pa jih je otel in prišli so na Francosko.

Tu je Marija M. se podala v gore, v temni duplji prebivala in oostro pokoro delala celih 30 let.

2. Tako se je Marija M. pripravljala na večer, na smert; — pripravljati se moramo tudi mi!

Ob potu, po katerem potujemo v večnost, stojijo tri kaži-poti ali table; na prvi je zapisano: varuj se greha; na drugi: delaj dobro; na tretji pa: poterpi voljno!

a) Perva tabla pravi: Varuj se hudega! Hudo je greh, in greh je največa nesreča za dušo in telo. Greh je strašen razbojnik, ki dušo ubije. Pokažem iz sv. pisma: Kedar je bil Bog pervima človekoma pripovedal jesti sad nekega drevesa, rekel je: Kakor hitro bosta od tega sadu jedla, bosta umerla. In vsak, kdor greši svojo dušo umori.

Greh človeško dušo na poti v večnost smertno rani, jo pod pot verže in hudiču izroči. Zatoraj preljubi! varujte se smertnega greha. Ako bi z enim samim zamogli svet pridobiti, ne smete ga storiti! Tako so se greha varovali vsi svetniki. Sv. Benefrida, ko jo je kraljevič Jadok hotel v greh zapeljati, skočila je skoz okno in v bližnjo cerkev vtekla. Jadok za njo hiti in ker se mu vdati noče, prebode jo pred oltarjem. Božja roka ga je pa zadela, da je pri tej priči mertev obležal, Benefrida je pa čudno zopet oživela. Toraj le smertnega greha ne!

Tudi majhnih grehov se moramo varovati. Oni res duše ne umoré, pa jo vendar utrudijo na poti do zveličanja. Pa kaj bom od malih grehov govoril? Šaj se tudi velikih ne varujete, akoravno vam dušni pastirji vedno na serce pokladajo besede sv. Pavla, da plačilo za greh je smert. Kaj se vidi po svetu? Kristijani živijo v grehih, kakor ribe v vodi. Tu se vidijo prepiri in peklen-ske sovraštva, tam se kuha jeza in nevoščljivost, tu se sliši kreganje, tam krivične pravde; vidimo ljudi, kateri od perve mladosti do smertne postelje nikdar brez greha niso bili, ker zjutraj so se greha spovedali, popoldan se že v novih grehih valjajo. O nesrečni taki kristijani, oni niso na tisti poti, ki pelje v življenje, ampak na tisti, ki pelje v pogubljenje. Moramo tedaj, ali greh zapustiti ali pa nebesom slovo dati. Tega nas uči perva tabla: Varuj se greha. —

b) Če se na to pot povernemo, to še zadosti ni; treba je tudi, dobre dela doprinašati, kar uči kerščanska pravica: Varuj se hudega in delaj dobro. Dobre dela so drage oblačila, ktere naše duše pred Bogom prijetne storijo. Enkrat nas bo vse zapustilo in samo dobre dela nas bodo spremile do nebeškega trona in tam za nas Boga prosile, in milost izprosile. Blagor nam! če bomo z dobrimi deli na nebeške vrata poterkali, ker Jezus sam nam bo prijazno odperl in večno krono dal.

Ktere so pa dobre dela, ktere naj najprej doprinašamo? Dela ljubezni do bližnjega so Bogu pred vsem všeč. Kdor je do bližnjega

usmiljen, on bo tudi pri Bogu usmiljenje dosegel. Zato opominja Kristus „Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen.“ Kar nas grešnike tiče, je pa najbolj potrebno dobro delo pokora; nas zadenejo Jezusove besede, ki pravi: „Ako se ne spokorite, bote vsi pogubljeni.“ Več pa ko je človek Boga žalil, toliko več mora se pokoriti, greh obžalovati. Kdor tega ne stori, ni na pravi poti v nebesa. Priča tega so nam vsi tisti svetniki, ki so bili v tem življenju v kak greh zabredli. Sv. Peter je en sam greh objokoval vse svoje življenje, sv. Magdalena se je do smerti pokorila, sv. Marija Egipčanska je do smerti v puščavi živela itd. Velik greh potrebuje tudi velike pokore. Poslušajte resničen izgled.

Ko je grozoviti cesar Dioklecijan sv. vero strašno preganjal in kristijane grozovito moril, bil je za papeža svet mož z imenom Marcellin. Primejo tudi njega in pred cesarja privlečejo. Cesar oestro zareži nad poglavarjem vseh kristijanov. „Marcellin! ali odpovej se tvoji veri, ali te bom strašno terpinčil in umoril.“ Starček se prestraši in vero zataji. Kar naenkrat se mu vest zbudi in grize ga in peče in grenke solze preliwa. In to ni še zadosti. On skliče skupaj vse škofe rimske cerkve in stopi med nje ves objokan in prosi, naj ga odstavijo od papeževe časti. Škofje ga tolažijo, ga v Jezusovem imenu greha odvežejo, mu povedó, da tudi Peter je grešil, da ga oni soditi ne smejo.

Kaj stori Marcellin? Iz škofovskega zbora gre naravnost pred cesarja in ga serdito zmerja, da ga je v tako pregreho zapeljal. Serditi cesar ga da s strašnim terpljenjem umoriti. Marcellin pa je vesel, da zamore terpeti in tako svoj greh pokoriti in s smertjo svojo dušo očistiti. Tako so se sv. Marcellinu nebeske vrata odperle. Kakor on, tako so delali vsi svetniki. Mislite vi grešniki, da boste po drugi poti tjakaj prišli? Ne in nikakor ne; temveč zahvaliti se moramo svetnikom, da so nam pravo pot pokazali. Da, ljubi svetniki in svetnice božje! jaz se vam zato serčno zahvalim v imenu vseh mojih poslušalcev; ali žalibóg! potožiti vam moram, da malo takih je, kateri po vaši poti hodijo; duh prave pokore je iz sveta čisto zginil. Oh slepota današnjih kristijanov! Z grehom so dobro znani, pokora jim je prazna beseda. Vsak dan pri Bogu dolg delajo, plačevati ga pa nočejo z dobrimi deli. Prosim in zarotim vas drage brate in sestre Jezusa Kristusa! zdramimo se in vernimo se na tisto pot, na kateri je znamenje z napisom: Stori dobro! delaj pokoro!

c) Tretja tabla nam kliče: Voljno poterpi vse zopernosti in nadloge!

Kristijan, kateri se greha varuje in si dobre dela nabira, sme že imeti upanje do nebeš. Če pa posvetnih nadlog na pr. ubožstva in bolezni itd. voljno ne prenaša, tega upanja vendar imeti ne more. Kdor hoče enkrat z Jezusom v nebesih kraljevati, mora kakor On tukaj terpeti, saj je sam rekel: „Kdor hoče za menoj priti,

naj zadene svoj križ in naj hodi za menoj!" Kdor misli po gladki poti v nebesa priti, moti se. Pot v nebesa pelje čez hrib Kalvarije in čez tega nobeden brez križa priti ne more. Terpljenje nam ravno najbolj jasno kaže, da smo na pravi poti, ker sv. apostelj uči, da Bog tistega tepe, kterega ljubi. „Terpljenje je kraljeva pot v nebesa,“ pravi sv. Gregor Nacijančan. Srečen tedaj vsak, kdor voljno pije iz grenkega kelha zopernosti, on sicer zdihuje, pa le kratek čas, v nebesih pa mu pletejo krono večnega veselja.

To resnico so svetniki vselej pred očmi imeli in vse zopernosti voljno preterpeli. Sv. Ciprijan je rabeljnu, kateri mu je imel glavo odsekati, podaril 20 zlatov. Sv. Spiridijon je od razkačenega človeka po nedolžnem zaušnico prejel, pa ves miren mu še drugo lice ponudi, da bi dvojín zaslužek imel.

Kako delajo pa kristijani? Dokler se jim dobro godi, Jezusa častijo, kakor hitro se jim le majhna zopernost prigodi, hitro ga žalijo. Tukaj se eden malo ob perst udari in koj zasakramentira; druge razkači majhna kriva besedica njegovega soseda in hitro se začne rotiti in kleti; tretjemu stori sosed kako majhno škodo in hitro se vname peklenško sovraštvo, kreganje in prepiranje. Kaj se vidi in sliši po hišah? Večno vjedanje, kljubovanje in pikanje med brati in sestrami, med starimi in mladimi. Sam peklenški duh je ljubo poterpežljivost iz sveta prepodil in svoj tern v človeške serce postavil.

Glejmo torej na te tri tablice, ki stojé ob potu, ki pelje nas v večnost: Varujmo se greha, delajmo dobro in nosimo poterpežljivo vse zopernosti svojega popotovanja! Tako se pripravljamo na konec svojega popotovanja, na večer našega življenja.

3. Kaj pa je tedaj storiti, ko se že mračí, ko pride starost in bolezen, ko terka smert in kliče: Pripravi se; daj rajtengo od svojega popotovanja? Tudi to nam kaže Marija Magdalena. Stare pisma nam pripovedujejo, da je Marija M. celih 30 let živela v najostrejši pokori in objokovala svoje grehe. Pa prišel je za-njo konec pozemlskega popotovanja, prišel je večer. Kaj je Marija M. storila? Beremo to-le: Marija M. je pred svojo smertjo iz rok sv. Maksimina, Marseljskega škofa, prejela ssv. zakramente, prejela sv. popotnico in potem je srečno v Gospodu zaspala. Jezus je bil njen tovarš na popotovanju, z Jezusom se je združila in sklenila na smertnej postelji; angelji božji so dušo njeno nesli v sveti raj.

Preljubi moji! Tudi za nas je Jezus tam-le sv. oltarju shra-njen; nas čaka, da ga pokličemo na smertni postelji in mu pravimo: Ostani pri nas, ker se mračí in dan je se nagnil. Pokličimo ga ob pravem času, le prepozno ne, da vredno prejmemo ssv. zakramente in se tako dobro pripravimo na temno pot v neskončno večnost. Kdor je v življenji Jezusa imel za svojega učenika in tovarša, po njegovem nauku se ravnal, in ga večkrat vredno pri sv. obhajilu

sprejemal, — on bo tega prijatelja in znanca, tega pomočnika in zveličarja tudi na smertni postelji rad in z veseljem poklical, ž njim previden in sklenjen bo mirno v smerti zatisnil svoje oči in tako srečno dokončal tek svojega življenja.

Sklep.

Kdo izmed vas si ne želi tega? Poglejmo na Marijo Magd., učimo se od nje in po njej ravnajmo se, — potem dokončamo enkrat srečno svoje življenje. Marija M. je bila grešnica, pa postala je spokornica, umerla kot svetnica in zdaj v nebesih vživlja večno veselje. Storimo tudi mi tako! Glejte, velika noč je, vse ustaja iz grobov: cela natora se oživlja in prestvarja; Jezus gre živ in slaven iz groba; tudi nas kliče sv. cerkev, naj zdaj ob veliki noči ustanemo iz grešnega groba. Bomo mar vse to preslišali? Večer se nam vsem bliža, že se mrači, dan se nagiba: morebiti da je letošnja velika noč naša poslednja, ki jo obhajamo. Ustanimo iz grešnega groba, postanimo spokorniki in spokornice, posnemajmo Marijo M. Ti, usmiljeni Jezus, ki si M. M. milostljivo sprejel, sprejmi tudi nas; mi se grešnike spoznamo, svoje grehe zgrevamo in sovražimo in zvesto se jih hočemo varovati. Usmiljeni Jezus pomagaj nam; ti pa Marija Magd. prosi Boga za nas, da nas razsvetljuje in poterduje, da srečno potujemo proti večnosti. Kedar se pa stori večer, dan se konča in smertna noč nastopi: oh tedaj ostanite vsi: Jezus, Marija, Jožef in sveta Marija Magdalena pri nas, da srečno zaspimo in se veseli v nebesih zbudimo! Amen.

Pridiga za belo nedeljo.

(Sv. Leo Veliki: Čemu je Jezus postavil papeža?)

„Jezus je rekel: Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem. In ko je to izrekel, dihnili so v nje in jim rekel: Prejmite sv. Duha.“ Jan. 20, 21.

Vvod.

Jezus je tri leta učil, na križu umerl, tretji dan pa zopet od smerti ustal. Tako je človeški rod odrešil in svoje delo dokončal. Pa vedel je, da se skorej zopet verne k Očetu, od katerega je bil na svet poslan. Da pa vse njegove milosti in dobrote, katere nam je kot odrešenik pridobil, ostanejo na svetu in se delijo vsem vernim,

preskerbel je s tim, da je ustanovil svojo sv. cerkev. Ta cerkev je tista naprava, v kateri se hranijo Jezusovi nauki in ssv. zakramenti, katerih potrebujemo za večno življenje. In to svojo sveto cerkev je Jezus jel hitro po svojem ustajenju ustanovljati, snovati in vravnovati. Zvečer tistega dne, ko je Jezus vesel od smerti ustal, stopi pri zapertih durih v sredo med nje in jim reče: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem;“ po tem je v nje dihnil in rekel: „Prejmite sv. Duha.“ S temi besedami je Jezus hotel reči: Oče nebeški je mene poslal, da ljudi učim, za nje terpim, in jih tako odrešim. Kar sem jim prinesel in zaslužil, to delite za menó ljudem vi; učite jih in delite jim gnade in milosti, ki sem jih zaslužil jaz; da pa zamorete to imenitno delo opravljati, storil bo v vas sv. Duh: „Prejmite sv. Duha!“ Tako je Jezus aposteljne postavil za svoje namestnike, ki bojo s pomočjo sv. Duha ljudem delili njegove odrešivne gnade in zaklade. Med temi pa je Jezus enega izvolil in postavil za poglavarja in prav za prav za svojega namestnika; in ta poglavar je rimski škof, sv. Oče ali papež.

Preljubi moji! Ravno včeraj smo obhajali god sv. Leona, ki je bil eden najslavnejših papežev. Tudi se naše dni veliko sliši in bere od papeža. Zatoraj mislim, da je prav ob času, da vam kaj od papeža povem in dokažem:

1. Jezus je res papeža postavil; in
2. Čemu je Jezus papeža postavil. Pripravite se!

Razlaga.

1. Sv. Leon je bil rojen na Italijanskem iz toskanske rodovine. Bil je visoko učen; beseda mu je tekla, kakor da bi bil rožice tergal; živel je pobožno in zderžno in kazal nenavadno gorečnost in serčnost. Zatorej je bil leta 440. za rimskega škofa in papeža izvoljen. Bil je pravi naslednik sv. Petra, ki je bil prvi rimski škof in papež; njega je Jezus sam za papeža postavil. Tega nas uči:

a) zdrava pamet. Vsaka hiša potrebuje in ima svojega gospodarja, vsaka občina svojega župana, vsaka dežela svojega poglavarja; vsaka država svojega kralja ali cesarja. Cerkev pa, ki obsega vse dežele in kraljestva vesoljnega sveta, bi ne potrebovala in ne imela svojega poglavarja? Jezus, vsevedoči in neskončno modri Bog, je gotovo to tudi vedel in res cerkvi postavil poglavarja, kakor nam pripoveduje:

b) sv. pismo. Jezus je prašal svoje učence: „Vi, kdo pravi, da sem?“ Peter je odgovoril: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ In Jezus je odgovoril in mu rekel: „Blagor ti, Simon, Jonov sin! ker meso in kerv ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jaz povem tebi: Ti si Peter (skala),

in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagale. In tebi bom dal ključne nebeskega kraljestva: in karkoli boš zvezal na zemlji, zvezano bo tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, razvezano bo tudi v nebesih.“ Te besede očitno spričujejo, da je Kristus postavil Petra poglavarja svoje cerkve. — In kar vidnega poglavarja svoje cerkve je Jezus sv. Petra poterdil še o neki drugi priložnosti, in sicer o tisti priložnosti, o kateri se je Jezus po svojem ustajenju prikazal svojim učencem pri Tiberijaškem morju. Takrat je Jezus rekel Simonu Petru: „Simon Janezov (Jonov); ali me ljubiš bolj kakor te le?“ Mu reče: „To je da, Gospod! ti veš, da te ljubim.“ Mu reče: „Pasi moje jagnjeta.“ Mu reče zopet: „Simon Janezov! me ljubiš?“ Mu reče: „To je da, Gospod! ti veš, da te ljubim.“ Mu reče: „Pasi moje jagnjeta.“ Mu reče v tretjič: „Simon Janezov! me ljubiš?“ Peter pa je žalosten bil, ker mu je tretjič rekel: „Me ljubiš?“ (Spomnil se je namreč, da je bil poprej trikrat zatajil ravno tega Gospoda, kateri ga zdaj trikrat zaporedoma vprašuje: „Me ljubiš?“) in mu je rekel: „Gospod! ti vse veš; ti veš, da te ljubim.“ Mu je rekel: „Pasi moje ovce.“ Tudi te besede Jezusove razločno na znanje dajejo, da je Jezus sv. Petra postavil za najvišega pastirja svoje cerkve. (Sem-le tudi spada od ključev.)

Zatoraj so tudi aposteljni sv. Petra za svojega prvaka in poglavarja imeli. Povsod in vselej Peter prvi govori in dela, stori tudi med njimi prvi čudež, kersti prvi ajdovskega stotnika, stoji tudi v imeniku prvi med vsemi aposteljni. — Slednjič nam to tudi kaže:

c) ustno izročilo. Sv. Peter se je po Jezusovem vnebohodu držal najpoprej Jeruzalema, kjer je bila kerščanska cerkev postavljena na podlago sinagoge (shodnice), ter Judovske vere. Od ondod je svoj sedež prestavil v Antiohijo, poglavitno Sirijsko mesto. V tem mestu so se verniki najpoprej imenovali kristijane. Na zadnje se je podal sv. Peter v Rim, v katerem mestu je postavil svoj stanoviten sedež, in v katerem mestu je tudi umerl, umerl na križ pribit kakor njegov nebeski Gospod, s tem razločkom, da je imel glavo navzdol obrnjeno, noge pa navzgor. Tisti tedaj, ki je bil po Petrovi smrti postavljen na Petrovo mesto, ter izvoljen v rimškega škofa, bil je tudi naslednik Petrove apostoljske službe, namestnik Kristusov na zemlji in vidni poglavar svete cerkve Jezusove. Ravno zato imamo slehernega rimškega škofa, kterege, da se loči od družih škofov, papeža, to je očeta imenujemo, za Petrovega naslednika na njegovem stolu (sedežu), v njegovi službi, v njegovi časti, imamo ga za namestnika Kristusovega na zemlji, imamo ga za vidnega poglavarja in vladarja sv. cerkve Jezusove.

Tako se je godilo od stoletja do stoletja, do današnjega dne, in mi častimo sedanjega rimškega škofa, Pija IX., za svojega papeža, ker je 259. naslednik sv. Petra; tako pojde do konca sveta.

2. Čemu pa je Jezus postavil papeža?

Življenje sv. Leona papeža nam to do živega kaže. Tiste dni so krivoverci po celem svetu vzdigovali svoje prevzetne glave in sijali seme razpora in nevere. Sv. Leon se je zoper nje vedno in stanovitno bojeval. Sklicjal je občni zbor v mesto Kalcedon, pri katerem se je zbralo 630 škofov. Sv. Leon je tje poslal svoje poslanca in jim izročil papeževo pismo. To pismo se je v zboru bralo in je vse škofo tako prevzelo in ganilo, da enoglasno zakličejo: „To je vera očetov, Peter sam je po Leonu govoril.“ Tako je papež Leon branil in ohranil pravo vero. In zato je Jezus postavil papeža:

a) da brani in ohranja pravo in čisto njegovo vero. Vsem apostelnom je Jezus obljubil in poslal sv. Duha, duha resnice, naj pri njih ostane do konca sveta. Za sv. Petra pa je še posebej molil in mu v resnicah sv. vere podelil dar nezmotljivosti. Tako je govoril Jezus svetemu Petru: „Simon! Simon! glej satan vas je pozelel, da bi vas prevejal, kakor pšenico. Jaz sem prosil za te, da ne peša tvoja vera; in ti, kedar se boš nekda spreobrnil, potrdi svoje brate.“ Po teh besedah je Kristus molil za sv. Petra in za vse njegove naslednike, rimške papeže, da se ne bojo nikdar zmotili v veri in jim podelil pravico, ja! naložil dolžnost, naj branijo in ohranijo pravo in čisto Jezusovo vero: „In ti, Peter! potrdi v veri svoje brate!“ Kakor sv. Peter, tako so tudi njegovi nasledniki učili, branili in ohranili pravo in čisto Jezusovo vero. Strašne burje so vihrale zoper sv. vero: Burjo so napravili najpred Judje in ajdi, potem divji narodi, ki so iz daljne Azije priropotali v naše kerščanske kraje in strašno hudo razsajali; potem krivoverci, ki so posebno ob času sv. Leona vsesortne krive nauke trosili; potem Muhamed, ki je z mečem in ognjem zatiral pravo Jezusovo vero; tudi kralji in cesarji so se vzdignili zoper papeža in njegovo pravo vero; pred tri sto leti je Martin Luter jel sijati svoje nove krive vere; in naše dni je strašna burja nastala ne zoper to ali uno resnico, temveč zoper celo kerščanstvo: kerščanska vera se je preživela, ni več za naše čase; naši razsvitljeni časi ne potrebujejo nobene od Boga razodete vere. Pa od stoletja do stoletja so stali rimski papeži kot nepremakljivi stebri prave Kristusove vere, jo učili in branili, pa vse terpljenje — preganjanje, uboštvo, ja ječo in smert rajši prenašali, kakor pa sveto vero Jezusovo popačili in zatajili. Tudi sedanji papež, Pij IX., so razglasili velikansko pismo, Syllabus imenovano, v katerem so vse današnje krive, sleparske in goljufne nauke in zvijače obsodili in zaverгли. Se ve da duh naših dni, ki je duh laži, sleparije in goljufije, se vzdiguje, se peni in divja proti temu pismu: sveti Oče Pij pa mirno odgovarjajo: „Non possumus,“ ne moremo drugači. Papež je za to od Jezusa postavljen, da brani in ohranja pravo in čisto Jezusovo vero; postavljen je drugič za to:

b) da varuje in brani oblast in pravice sv. cerkve. Sv. katol. cerkev ima svojo oblast in svoje pravice od Boga samega, ne od kakega človeka, od tega ali unega vladarja, od kralja ali cesarja. Kristus, živi pravi Bog, je postavil svojo cerkev in rekel: „Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite po vsem svetu in učite vse narode. Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz pošljem vas.“ Tedaj ima cerkev v verskih in cerkvenih rečeh in zadevah svojo oblast in svoje pravice od Boga, in nobena zemeljska in človeška oblast jih kratiti in vzeti ne sme. Zatoraj se je tudi sv. Leon papež ustavljal cesarju Teodoziju II., ki se je vtikal v cerkvene zadeve. Poslal mu je pismo in rekel: „Cesar, ti moraš škofom svobodo pustiti, da vero branijo; ona bo obstala vkljub vsej človeški sili in stiski. Tvoja dolžnost je, cerkev varovati in tiste, kateri hočejo njen mir razdirati, krotiti, da bo Jezus tudi varh tvojega kraljestva. Bojim se, da bom morebiti moral še gledati, kako bo jeza božja nad tvojo glavo zagromela.“ Tako je sv. Leon branil oblast svete cerkve in njene pravice in tako so jo branili vsi papeži do današnjega dne. Vzdignili so se nemški cesarji v 11. stoletji zoper sv. cerkev in se jeli mešati v cerkvene zadeve; pa serčno so se jim zoperstavljali papeži Gregor VII., Aleksander III. in Inocenc III. In dolge pravde konec je bil, da je zmagala cerkev: „Vrata peklenške je premagale ne bojo.“ — Bo kakih 80 let, kar je cesar Jožef II. tudi v našem cesarstvu hotel kat. cerkev spraviti pod svojo oblast. V svoji visoki starosti so se sv. Oče Pij VI. na Dunaj podali, da bi cesarja Jožefa odvernil od te nesrečne in krivične misli. Sami sicer niso niso nič opravili, pa vendar je sveta cerkev poznej skoraj vse svoje pravice zopet nazaj dobila. Tudi naše dni ne manjka ljudi, ki ravno na to merijo in silijo, da bi kat. cerkev pod državni jarim spravili in osnovali tako imenovano državno cerkev. Pa oh! to je nespametna misel.

Iz nebes ima naša cerkev svojo oblast in svoje pravice; vsi papeži so jih branili, branijo jih tudi sedanji papež Pij IX., ker ravno za to je Jezus papeža postavil. Slednjič pa je Jezus papeža postavil tudi v to:

c) da brani srečo in pravico vseh ljudi na zemlji. Ni danes časa, dokazovati vam, kako so skerbeli in skerbijo papeži za srečo in pravico posameznih ljudi, posameznih stanov, posameznih dežel in držav, danes mi pripušča čas le samo omeniti, da papeži branijo srečo vladarjev in podložnikov, kraljev in ljudstev. Tudi sv. Leon je to storil. Ob njegovem času je prišel na Italijansko zemljo okrutnik Atila, ki se je sam imenoval „šibo božjo.“ Razrušil je staro mesto Oglej, zažgal Milan, požgal, ropal in moril po Italiji in planil nad Rim, da bi tudi glavno mesto krščanstva v razvaline spremenil. Vse se je balo in treslo: ni bilo žive duše, da bi deželo in mesto branila. Tedaj se vzdigne sv. Leon na pot in gre Atili naproti. V svoji duhovski opravi

stopi pred Atila in mu govori tako navdušeno in serčno, da ga pregovori in reši mesto Rim. Atila zapusti Italijo in se verne na Oggersko nazaj. Tako je papež Leon rešil državo, cesarja in podložne. In kolikorkrat so okrutni in krivični vladarji svoje podložne zatirali in žulili, povzdignil je papež svoj glas in vladarje opomnil na njih svete dolžnosti in na njih ostri odgovor pred Bogom. Kolikorkrat so pa ljudstva se puntale zoper vladarje svoje, tudi tedaj so zaklicali papeži v Rimu in opominjali ljudstva na njih svete dolžnosti. Nauki sv. kat. cerkve, ktere poglavar je rimski papež, so res taki, da bi vladarji lahko kraljevali, podložniki pa zadovoljno služili, ako bi se vladarji in podložniki držali njenih naukov in zapoved. Vladarjem, kraljem in cesarjem kliče, da so božji služabniki in namestniki; od Boga so oblast prejeli in njemu bojo tudi odgovor dajali za njo: „Ni je oblasti od drugod kakor od Boga; ktere pa so, so od Boga postavljene.“ Podložnikom pa oznanuje to-le: „Vsak človek bodi viši oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Boga; ktere pa so, so od Boga postavljene. Kdor se torej oblasti ustavlja, božji volji se ustavlja. Kteri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo.“ Oh srečni bi bile vse ljudstva, ako bi vladarji po nauku sv. cerkve vladali; in in vladarji bi se mogli srečne in presrečne šteti, ako bi njih podložniki po nauku sv. cerkve živeli.

Kako znajo papeži pravice vladarjev in ljudstev braniti, poslušajte nekaj izgledov iz najnovejših časov. Eden najmogočnejših vladarjev, ktere je svet kedaj poznal, je bil gotovo Francoski cesar, Napoleon I. Ali tudi takrat, ko je ta mož na verhuncu svoje slave in moči stal, in so se vsi Evropski vladarji radi ali neradi njegovemu posilstvu uklanjali, našel se je še vendar eden vladar, — sicer najslabejši zmed vseh — kteri se je upal, ošabnemu cesarju se nasproti postaviti, mu resnico v lice povedati in storjene krivice ostro očitati; in ta vladar je bil papež Pij VII. Kaj je in pomenja papež na svetu, to je vedel Napoleon dobro, in zvest si je bil, da ne more zveršiti svojih namenov, dokler nema tudi papeža na svoji strani. Zato si je prizadeval, ga preslepiti s prilizovanjem, ga omehčati s češčenjem, ga pridobiti z obljubami, ga prestrašiti z žuganjem, ga streti s silo. Dá ga vjeti, kot jetnika voziti od mesta do mesta, tako da je revni starček večkrat na težavnih potih za smert obolel; vzame mu vso postrežbo, razun enega samega strežaja, pobere mu vse pisma, tudi papir in črnilo za pisanje; ga psuje puntarja in žuga, ga odstaviti. Ali vse je bilo zastonj, in da si tudi ošabni cesar jeze trepeče, ubegi starček se ne vda in ostane stanoviten. In glejte čudo! prestol papežev se ni zdrobil; pač pa se je zdrobil prestol mogočnega Napoleona. Papež se verne zmagonosno v Rim, Napoleona pa tirajo kot izveržek človeštva na samotni otok sv. Helena.

Drugi izgled. Premogočni car Ruski Nikolaj potuje l. 1845 skozi Rim in obišče tudi papeža Gregorja XVI. Od njegovega ponižnega veličastva premagan, poprime car papeževo roko in jo spoštljivo poljubi. Papež mu da sesti na svoji levici in mu brez ovinkov očita grozovito trinoštvo, s katerim katoličane v svojem cesarstvu preganja. Car se izgovarja, da postave njegovega cesarstva tako velevalo; ali slovesno mu odverne papež: „Vaše veličastvo! postave vašega cesarstva so človeške in se dajo spremeniti; ali postave mojega kraljestva so božje postave in se ne dajo spremeniti. Midva oba bova enkrat stala pred sodnim stolom Božjim; jaz sicer prej, kakor vi, vendar enkrat tudi vi, če tudi pozneje, ko jaz; in tamkaj bova oba odgovor dajala od svojih djanj.“ Tako resnih besed menda še nikdar ni slišal Ruski car; pa vendar ni bil razžaljen, temveč je pred svojim odhodom še enkrat obiskal papeža in se poslovil prav priserčno in spoštljivo.

Tretji zgled so sedanji papež Pij IX. Potuhnjena prijaznost, ošabna učenost, černo izdajstvo, grozovito žuganje in kervava sila pritiskajo že več kot 20 let na slabelega, zdaj v lastni hiši vjetničenega sivega starčka, s ključi sv. Petra v roci. In kaj hočejo od njega? Naj bi izdal resnico in pravico: — naj bi izdal resnico lažnjivi svetni modrosti, pravico pa pohlepni krivičnim vladam. In kaj dela jetnik Pij IX.? Mirno in brez strahu opravlja svojo apostoljsko službo, ter varuje zaklad, njemu izročen, zaklad večne resnice in pravice. In s kakošnim orožjem ga varuje? Njegovo orožje ste le dve besedi, ki jih mirno pa določno ponavlja dan na dan in na vse strani: „Non possumus“ — ne moremo.

Tako branijo papeži vladarjem in podložnikom pravico, — pravica pa je steber in podlaga vse sreče.

Sklep.

„Mir vam bodi,“ pozdravlja Jezus danes svoje učence.“ „Mir vam bodi!“ kličem vam danes tudi jaz; hud vihar razsaja današnje dni zoper papeža; pa mir vam bodi, ne bojte se, Jezus je papeža postavil in peklenske vrata ga ne bojo premagale. Papeži so in so bili največji dobrotniki človeštva; po Jezusovi volji branijo sv. vero, pravico in srečo vseh ljudi in stanov. Ravno to je delal sv. papež Leon; branil je čisto Jezusovo vero; branil je pravice sv. cerkve; branil je pravice in srečo vseh ljudi. Bodimo papežem hvaležni in ne potegnimo jo z unimi, ki dobro z hudim povračujejo! Spoštujmo svetega Očeta — on je Jezusov namestnik in vidni glavar svete cerkve; ubogajmo sv. Očeta, — on je v verskih zadevah nezmotljiv; molimo za svetega Očeta, — on se nahaja v hudih stiskah in nadlogah. To storimo, uno pa Bogu izročujemo. Bog sam je postavil papeža, in ob pravem času bode Bog tudi rešil papeža:

„Peter je skala, in na to skalo je Bog zidal svojo cerkev in peklenske vrata je ne bojo premagale.“ Amen.

Pridiga za II. povelikonočno nedeljo.

(Sv. Anzelm škof: Čemu je Jezus škofo postavil?)

„Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce.“
Jan. 10, 11.

V v o d.

Jezus se imenuje dobrega pastirja, in pač po resnici. Kaj bi bil mogel še več storiti? Učil je nas, umeril je za nas, odrešil je nas, ssv. zakramente nam je zapustil in tam v nebesih za vsakega pripravil častljivo in veselo mesto. Res je dobri pastir, kajti dal je življenje za nas. Pa tudi potem, ko je odšel, nas ni sirot zapustil, oskerbel in dal nam je pastirje, ki v njegovem imeni in po njegovi oblasti pasejo njegovo verno čredo. — Danes osem dni sem vam dokazoval, da je rimški škof zdaj najviši pastir vesoljne Jezusove cerkve. Jezus je sv. Petra postavil za papeža, Peter — pravi papež — je dobil svojega naslednika, in ta spet svojega; tako je šlo od stoletja do stoletja in pojde do konca sveta. Sedanji sv. Oče Pij so že 259ti papež.

Sv. Peter je bil za prvega med aposteljni in za poglavarja vesoljne cerkve postavljen; Jezus pa je še imel 72 učencev, izmed katerih si je izbral 12 aposteljnov in nje tudi postavil in pooblastil za pastirje svojih vernih. Nasledniki teh 12 aposteljnov se pravijo škofi in imajo svoje škofije, ktere v edinosti, v zvezi in pod vodstvom rimškega papeža pasejo in vladajo.

Danes osem dni sem vam govoril o sv. papežu Leonu in vam pokazal, da je in čemu da je Jezus papeža postavil. 21. den tega mesca to je jutremine — v torek — bomo pa obhajali spomin sv. škofa Anzelma. Zatorej hočem danes, ko tudi sv. evangelje od pastirjev govori, nekaj vam povedati od naših višipastirjev, od škofov in bom vam pokazal:

1. Da je Jezus škofo postavil in
2. Čemú da jih je Jezus postavil. Pripravite se!

Razlaga.

Sv. Anzelm je bil v Aosti na Laškem leta 1034 rojen. V šolah je izvrstno napredoval in vse svoje součence dalječ prekosil. 26 let star stopi v red sv. Benedikta in postane benediktinar. Leta 1043 umerje opat Herluin in menihi Anzelma za naslednika in opata izvolijo. Njegova učenost, njegova pobožnost in gorečnost za čast božjo in za blagor sv. cerkve in za zveličanje vernih je slovela široko in dalječ okoli. Umerl je veliki škof Kantuarijski na Angleškem in kralj izvoli Anzelma za Kantuarijskega škofa. Vsa Anglija je bila tega vesela, le edini Anzelm se ustavlja in noče te častne službe prevzeti. Kralj in škofovi v njega tiščijo in mu pri-govarjajo, — pa vse je bilo zastonj. Anzelm le solze preliwa in noče nadškofijske časti prevzeti. Slednjič se pa vendar uda in pri-voli. Bil je 4. decembra 1093 za škofa posvečen.

Škofe je Jezus sam postavil.

a) Tega nas uči že zdrava pamet. Sv. kat. cerkev je največe kraljestvo, razprostira se od enega konca sveta do drugega, obsega vse ljudi, vse čase in vse kraje. Za svojega vidnega namestnika in najvišega poglavarja tega svojega kraljestva je Jezus postavil rimskega papeža; pa kako bi mogel tako veliko in tako razširjeno kraljestvo vladati sam? Vsak kralj in cesar ima svoje namestnike in pomagavce; tudi rimškemu papežu je treba pomagavcev in pastirjev, ki mu pomagajo pasti Jezusovo čredo in vladati Jezusovo cerkev po vesoljnem svetu. Tako že naša zdrava pamet sprevidi, da je Jezus zraven papeža, najvišega pastirja, postavil še drugih višipastirjev, in te imenujemo škofe.

Kar nam zdrava pamet pravi, da je bilo potreba, to je Jezus tudi v resnici storil in postavil aposteljne in njih naslednike, naše škofe.

b) To nam priča sv. pismo. Ono nam pripoveduje, da si je Jezus privzel 72 učencev in izmed njih izvolil 12 aposteljnov. In tem aposteljnem je dal velike in posebne oblasti! Jim je rekel: „Pojdite po celem svetu in učite vse narode;“ jim je rekel: „Resnično vam povem, karkoli bote zavezali na zemlji, zavezano bo tudi v nebesih; in karkoli bote razvezali, razvezano bo tudi v nebesih;“ jim je rekel Jezus: „Kakor je Oče poslal mene, tako pošljem jaz tudi vas; in kdor vas posluša, mene posluša;“ jim je obljubil sv. Duha in ga binkoštno nedeljo tudi poslal. Od aposteljnov pravi aposteljsko djanje: „Pazite na se in vso čredo, v kateri vas je sv. Duh postavil, vladati cerkev božjo in ki jo je pridobil s svojo kervjo.“ Aposteljni so tudi učence ali duhovnike sodili; tako piše sv. Pavl škofu Timoteju: „Zoper mašnika tožbe ne sprejemaj, razun pred dvema ali tremi pričami.“ Aposteljni so tudi mašnike ustavljali in pošiljali po raznih krajih, kakor piše sv. Pavel škofu Titu: „Zavoljo tega sem te pustil na Kreti, da to, kar manjka,

napraviš, in postaviš, po mestih mašnike, kakor sem ti tudi zapovedal." Še več bi vam mogel iz sv. pisma povedati in tako dokazati, da je Jezus postavil apostelne ali naše sedanje škofe in jim podelil večje oblasti; pa to naj bo zadosti. (Konec prihodnjič.)

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Preč. gg. dr. Val. Nemec, profesor bogoslovja, in Fišer Al., mestni fajmošter, sta imenovana za dejanska in spo-ročevalna svetovalca škof. konzistorije. Č. g. Dobajnikar Sim., fajm. v Svečah, je dobil dekanjsko faro Kaplo pri Dravi in č. g. Mayer Anton župnik na Starem dvoru, faro Nemško Kaplo. Na mesto č. g. Ra-biča Nik., ki se je zaradi bolezni dekanijstvu odpovedal, je za de-kana na Grobniškem polju imenovan č. g. Stavdaher Matija, fajm. v Hüttenbergu. Dekanijo Zgornji Rož oskerbuje č. g. Viconik Franc, fajmošter v Logovesi. Za provizorje gredó: č. g. Raith Peter iz Staridvor; č. g. Hartlieb Jak. iz Požarnice v Belovas; č. g. Fugger Franc ostane kot farni oskerbnik v Rožeku. Č. g. kaplan Warmuth Klemens je prestavljen iz Staridvora v Požarnico; č. g. Leskovec Fr., novomašnik, pride za kaplana v Trebinje. Umerli so: Čč. gg.: Böhm Jože, fajmošter na Rovtah blizu nemške Svinčnice; Tomažič Matija, dekan in fajmošter v Rožeku in žl. Gapp Tomaž, fajmošter v pokoju. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Visitin Jak., vikar v Kostanjevici, gre za vikarja v Sovodnje; č. g. Mercina Juri, vikar v Sovodnjah pa v Kostanjevico.

Ljubljanska škofija. Umerla sta 5. t. m. čč. gg.: Gregorič J., fajm. v Čatežu pri Trebnji, in Perčič Mat., fajm. pri sv. Gregoriji. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Preč. g. dekan Fric Mat. je imenovan za duhovnega svetovalca; č. g. Wurzer Mat. je dobil faro gornje sv. Kungerte p. Mar. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Fišer A. v Šmarjeto na Pesnici; Satler Jož. v Stari tergi; Kunce Jan. k sv. Magdaleni v Mariboru; Jug Fr. in Verk Hen. še ostaneta na svojih mestih; Govedič Jan. v Vozenici I.; Rodošek Ant. v Pišce; Dupelnik Gr. v Rečico; Canjkar Jak. k sv. Marku Ptuju in Galun Juri k sv. Janžu na dr. polju; Frece Mat. je prestavljen na Laško; Šumar Mih. gre v začasni pokoj; č. g. dekan Nagi Alb. poda se v pokoj; umerl pa je č. g. kaplan Drobnič Jož. R. I. P.!

Družba svetega Mohora.

Danes izrekamo v imenu družbinega odbora vsem poverjenikom najkrepkejšo zahvalo, da so se podvizali ob pravem času ude nabirati in da so ob določenem obroku odboru poslali vpisovalne pole. Manjkajo

sicer še zapisniki nekaterih dekanij; ker pa gg. predstojniki upajo, pridobiti še novih udov, ako se jim podaljša obrok do konca tega mesca, ustreza odbor izjemno njihovi želji proti temu, da vpisovanjske pole prav gotovo vsaj do 1. aprila odboru pošljejo.

Ni bilo še mogoče, vse zapisnike urediti in število letos vpisanih udov natančno poizvedeti, vendar kaže poveršni pregled, da je tudi letos pristopilo precej novih udov skoro po vseh dekanijah tako, da utegne število letošnjih družbenikov dosedajno preseči za tisoč. Natančno število naznanimo v prihodnjem „Besedniku“.

Hvaležni smo tudi onim predstojnikom, ki so zapisnikom dodali važnejše opazke in želje družbenikov svojega okraja ali odboru predlagali primerne nasvete, ki utegnejo blagodejni upliv družbe sv. Mohora na pošteno narodno omiko širiti in vterjevati. Izmed drugih, vsega prevdarka vrednih predlogov naj omenimo danes, kar za družbin napredek neutrudljivi gospod župnik L. Herg v Lembahu odboru nasvetuje: „Kar zadeva bukve, bi jaz prosil, da bi družbin odbor v pretres vzel, ali ne bi bilo dobro, da bi Mohorjeva družba tudi na ljudske šole ozir jemala ter vmes tudi kako šolsko knjigo izdala. Kar se tega tiče, imamo za šole res premalo učnih pripomočkov; tudi ni koga, da bi za uboge naše slovenske šole kaj storil. Učiteljem se vedno le nemška berila itd. priporočajo in vsiljujejo. Posebno pripravna in podučljiva se mi dozdevajo berila: „Dr. Burmüllers in Dr. Schusters Lesebuch in 10 Abtheilungen“ s podobami, ki bi gotovo mladini zelo dopadala; morebiti bi se našel, ki bi to knjigo poslovenil in za naše šole s podobami vred uredil. Gotovo bi te bukve še odrašeni radi prebirali in podobe radovedni pregledovali.“ To je zares praktična, času primerna misel; odbor bode prevažni predlog v prihodnji seji vestno pretresoval in kar bo treba, precej priskerbel.

O tej priložnosti naj odgovorimo takoj „odpertemu pismu,“ ki je ravnokar v „Zgodnji Danici“ št. 10 objavi za blagor družbe toliko vneti rodoljub Podratitovski. Kar verli domoljub javno odboru predlaga in živo priporoča, to je odbor že davno pred sklenil: „Slovenski gofine“ t. j. razlaganje cerkvenega leta bode družba gotovo izdala v novič; samo prihodnje leto že natis pričeti nikar ni mogoče. Kajti leta 1875 so udom namenjene braterne „Molitvene bukve,“ ki jih s posebnim ozirom na družbo spisuje prečastiti korar in slavni učenjak g. Franc Kosar. Napovedane knjige odbor še daleč odlagati ne sme, ker družbeniki od vseh strani leto za letom po njih poprašujejo. Leta 1876 pa je v natis že pripravljena uzorno poslovenjena „Filoteja,“ ki bode udom ravno tako všeč. Za tima pa pride takoj na versto zaželeni in po zunanji obliki in znotranji osnovi povsem popravljeni: „Slov. Goffine“. Prosimo tedaj blagi gospod Podratitovski, poterpitate tri leta in Vaša in naša želja bode izpolnjena. Bog daj srečo!